

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділя і руских свят о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» від ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Реклама звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламанці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня завичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Царевич Олексій Миколаєвич.

(X) Серед гуку пушок, стону ранених і умираючих на боєвищі далекого Сходу, серед безнастанних поражень російського війська і флоту, рознесла ся для російського царства радісна вість про народини царевича Олексія Миколаєвича. Цілий десяток літ проминув, поки доля судила цареві, діджати ся наслідника престолу. Триста один пушочних вистрелів звістило столиці про сю радісну в царській семі вість, а телеграми рознесли її в одну мить не тільки по всіх кінцях величезного царства, але й по цілому світі. Сею радісною нагодою покористував ся цар, щоби помилувати ріжних політичних вязнів, що коротали своє житє по вохких і темних казематах Петро-Павловської і Шліссельбурскої твердині, по страшних копальнях сибірських або на заслано у відлюдних сторонах Росії. Але й ціла сотня мільонів народів, «від Молдаванина до Фінна» вижидає по тій радісній для царского дому події якоїсь пільги для себе. Та чи дідже ся? Якраз була-б се нагода, щоби зірвати тепер із сею системою, котрої жертвою упали Бобріков, Плеве і т. и., а заведенє конституційного устрою само про себе насуває ся при такій нагоді. Але чиж можна сего сподівати ся? Серед даних обставин російських не треба заманювати ся вельми рожевими надїями, щоби там могло так скоро все змінити ся на лучше. Все ще там рішає не воля самовладного царя, а єго могутного окруженя, котре ним кермує, все ще сила бюрократії не дає просвітку народам, а злим духом усього того нещасного окруженя царского в Победоносцев, сей бєдоносцев для Росії, як єго називають в широких верствах російської суспільности.

Новонародженому царевичеві дано імя Олексія, для котрого, як кажуть, має цар особливу симпатию, іменно задля споминів про Олексія Михайловича, за котрого володарства зросла Росія до великої могутности, між иншими злукою України за Богдана Хмельницького в Переяславскім договорі. Мабуть чи не задля того заїменував цар новонародженого наслідника престолу «гетьманом всіх козаків». Але ся подія викликає сучасно також инші немилі спомини, іменно зломанє заприсяженого Олексієм Михайловичем Переяславского договору за Петра В. і Катерини II., знищенє Гетьманщини, зруйнованє Запороскої Січи і заневолєнє України та спинєнє єї свободного культурного розвитку. Отсе повинно би бути приводом направити занодїанє ляхо, винагородити кривди нанесені українсько-рускомо народови, котрого злукою стала Московщина могутною європейською державою російскою, котрого учені понесли світло науки в темну Московщи-

ну і допомогли до Петровських реформ, котрого письменники допомогли до виробленя винїшнього літературного язика і збогачєнєя російского письменства. При всім тїм, що дав українсько-руський нарід Росії, зберіг він свою народну індивідуальність і бажає спокійного культурного розвитку, розвитку своєї мови, літератури і народности, що при всіх обрусительних і обєднительних змаганях катківських і побєдоносцевських остояла ся і до нині. Пора, щоби та система, за котру Росія покутує і на далекім Сході на боєвищі і внутрішними потрясеннями, уступила місце європейскому устроєви конституційному і народини царевича стали-б тоді почином нової історичної доби в розвитку Росії. Але чи се так скоро зможе всевладний цар перевести супроти всемогутного окруженя, на се не покладаємо великих надїй.

Наші бурєн.

(Надіслана статя).

В ч. 166. «Дїла» з 26. серпня 1904 порушив п. Й. Як. в надісланій статі п. з. «Про наші бурєси і молодїж» деякі справи, котрі будь-що-будь живо обходять або обходити повинні нашу суспільність. Не думаю я входить в полєміку з поважним дописувателем, бож в сїй справі не можна поставити сталої норми з многих а многих причин. Приймім, що хтось витворив собі образ бурєси після сєго взірця, в якій він виховував ся, або яку бачив в місци і після сєго взірця хотів би він видавати осуд о других, то осуд був би односторонній. Другий витворив собі, ідучи за патріотичним почуванєм і другими спонуканми ідеал бурєси, котрого в дійности в Галичині не найде, сєго добродїя осуд випаде о всіх бурєсах відємно.

Суть певні постійні цїхи, які кожда бурєса має повинна, а другі суть случайні, зависимі від місци, обставин, скажім випадкові, котрі хотїй виступають в відмінній формі, то всеж не зміняють самого змісту.

Яко головну цїху бурєси рускої уважаю: 1) Вихованє, яке дає бурєса, заступаючи вихованкам дїм родинний. 2) Гієнічне урядженє і відживлюванє вихованків.

Під вихованєм треба розуміти релігійно-моральне ведєнє порученої молодежи, вицїплюванє в ню добрих засад, любов народу, єго мови, єго бугальщини, призначуванє до порядку, чистоти, правдомовности, пошанованє чужої річи і власности, любов ближнього і прочє.

Се є перша і головна задача бурєси, але як трудно єї осягнути! До ведєнєя бурєси не легко найдєсь чоловік відповідний, котрий би посвятив свій вільний час, своєю силою, здоровлєм, а наколи найдєсь, то заслугує не тільки на таку винагороду, яку звичайно можемо єму дати, с. є помешканє і харч та яку рємунєрацію, але таког чоловіка неопієненого позинні ми обкружити загальним поважанєм і вдячностію.

Від кільканаїцятьох літ є я в заряді двох

бурєс від їх завязку аж до теперішнього розвоє, а одна з них містять більше сотки а друга 50 учеників, тож можу на підставі досвєду сказати, що найбільше труду маєє як-раз в ведєню молодїжи.

Виджу, що і поважаний дописувателє мав також на оці єю сторону, але взяв єї лише з точки вицїплюванєя «народного духа». Виховуючий має тільки занятя при 50 учениках, що лєдві міг би дати собі раду. Гляньмо на єго обовязки: 1) бути при ранній молятві, 2) оглянути вихованків, бодай зєрха, як виходять убрані, 3) видаванє посвєдченєя занєдужаня (при 50 учен. буває що дня по кількох мародів), 4) прийатє справозданє, о скілько вихованки були питані по-повороті зі школи і відповідні зарядженя, 5) надзір при обіді, 6) надзір по обіді і вечером, о скілько учать ся або бавлять ся, 7) залагоджуванє спорів і прочє. Якої сили фізичної, якого посвєчєнєя потреба, аби вєсти бурєсу, знає сєй, хто єї вєд, або бодай глядів шильно на єї ведєнє.

В бурєсах, до котрих заряду належу, є в одній двох виховуючих т. зв. педагогичних надзорців відвїчалних на 100 учеників, а в другій на 50-х один, до котрих належить лишєнь єторова педагогична, а лєдві можуть дати собі раду і всеж при так пильнім надзорі не можемо назвати ідеальною. До доброті навіть при такім устроєу не достає ще, бож число учеників за велике на одного.

(Дальше буде).

Поляки на Буковині.

Становиско і претенсії Поляків на Буковині характеризує лист одного польского посла в Gazet-і паг. Шан. посол іризнає, що теперішня більшість (до якої належать і Русини) виключила національні спори зі своєї програми, а хоче вивєсти на днєвний порядок суспільно-політичні і економічні справи, та якраз єю обставину називає небезпечностю для буковинської Польонії. Введєнє засад справєдливости в суспільний устрій через виборчу реформу, знесенє двірєских обшарів і т. д. — се є «русїнська політика» після слів інтервюваного посла, а «прямо руйно польской суспільности на Буковині». Се цїнне признанє доказує вповні, на яких крухих підставах спочиває ся «польска суспільність на Буковині» так як справєдливою і святаю є руска справа. Тому вартя зацїтувати лист шановного посла:

«Становиско вірмено-польского клубу в новім буковинскім сеймі є з гори яєнє; він не повинєн покинути Румунів т. є послів румунської більшої посїлости раз тому, що консервативні Румуни рєпрєзєнтують тутки те, що «земьянєство» в Галичині: засадє автономічнї, засадє «цїонїносці гісторичаєй» (?) і т. д. (дуже вєєнєні засадє — Рєд.), а по трєтє тому, що поступові Румуни (freisinnig) Опчул, Сїмонович, Люпу і Бубурудзан ідуть рука в руку з Русинами радикальними (?) т. є з тими, котрі для польскости (?) в тій хвилі є найгірше настроєні. Отже наша група буде складати ся з 4 нас, з 4

Від 36 літ єствуючий

ГОДИНИКАРСКО-ЮВІЛЕРСКИЙ МАГАЗИН

ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО
у Львові, ул. Гетьманська ч. 4.

поручає: бриланти, перли, золоті і срібні вироби, заручинні перстінці, шлюбні обручки, будильники, годинники великі і малі в великїм виборі з першорядних світових фабрик по найнижших цїнах. 99(6-8)

послів румунської більшої власности, 2 послів ду- ховної більшої власности Боян (Бежан—Ред.) і Ка- лінеску), з архієпископа, з посла громад сучавського округу (Прункул), та і сегорічного ректора (Тар- навський). Тим способом крім вірилістів (2) буде з нами 6 Румунів з більшої власности і 1 з гро- мад = 7+2 вірилістів + 4 членів вірмено-поль- ского клубу, разом 13 (але тільки в сім році, бо в будучім, на випадок вибору ректором уні- верситету Німця — 12).

Більшість обійме: 6 Русинів (др. Смаль- Стоцкий, Пігуляк, Нікола Василько, Левицкий (селянин), судові радники Калитовський і Малик), 4 Румунів (др. Ончул, радник Лупу, селянин Бу- дурудзан і радник Сімонович), 7 Німців і жидів (Лянгенган, Ляндвер, др. Скедль, Вайдман, др. Штравхер, Тітінгер і др. Вайденфельд), та поза сторонництвом Юрій бар. Василько, — разом 18.

Отже відношення сего року є 13 : 18, однак понеже бар. хорий Василько стане маршалком краю, отже 13 : 17. На будучий рік, коли ректо- ром буде Німець, буде 12 : 17. Зпоза румунсько- го табору ми не можемо надіятися союзників, хиба, колиб котрийсь з румунських опозицій- стів схотів зрозуміти, що дають оманити себе рускій політиці і виступив з союзу freissinnig iv; на разі на се не можна числити. З Німців жа- ден не піде з нами, бо навіть др. Скедль, котро- му в обняттях вольнодумних є дуже невідгідно, не піде з Поляками і консервативними Румунами з обави перед німецькими шовіністами, які поза соймом значать богато і з обави перед д-ром Штравхером.

На політичні здобутки не можемо числити в тій хвили, бо політичний тон надасть соймови більшість, яка в своїй програмі знову виключи- ла національні справи, а наразі змагає до вибор- чої реформи, знесення двірських обшарів і т. д. Маршалком краю стане Юрій бар. Василько, котрий має великі плечі у д-ра Кербера. Засту- пником маршалка стане напевно проф. др. Смаль- Стоцкий. Виравді меншість зажадала від прези- дента краю, щоби їй признано місце заступника, що відповідало би парламентарним звичаям, але здає ся, нічо не буде з того. Отже так і мар- шалком і його заступник будуть в більшості: мар- шалком Румун, заступником Русин, коли давній- ше маршалком був Румун (Лупул), а його засту- пником Кохановський (Поляк).

Становиско правительства є неясне, але прихильне теперішній більшості, яка зуміла зе- днати собі правительство тим, що виключує на- ціональні справи, а ограничує ся до суспільно- політичної програми, що очевидно є найдогідній- ше для правительства. Теперішнє правительство волить, аби сойм спорив о ненаціональні справи,

чим, щоби ми займали ся «народовою» працею(?), якої Німці боять ся. Про те, що буде, трудно судити в сій хвили. Ситуация є дуже немила: бути може, що треба буде зуживати всі сили в о б о р о н н і й борбі, бо і виборча реформа і зне- сення двірських областей є для нас грізні. Ви- борча реформа є грізною тому, що стремить до помноження руских мандатів (так само, як і ру- мунських селянських — Ред.) і німецько-жи- дівських; знесення двірських областей знов тому, що тим способом значіня нашого «земьянства» дізнало би обниження». (К. б.)

Япансько-російська війна.

Нові вісті.

З Петербурга оголошують офіційально ра- порт ген. Куропаткина під датою 16. с. м., що положене на воєннім терені незмінене. Дощі па- дають всюди. Надходять вісті про зможене ру- ху Хунхузів. Япанці збудували вузкошляхову зе- лізницю з Фенванчену до Ляншанкуан. — Ціка- ву звістку привосять Рос. телегр. агенция з Му- кдену під вчерашною датою: Прибуло тут 52 мешканців Порт-Артура з родинами. Оповідать, що Япанці заявили, що їм посліднім позволя- ють покинути місто. Дальшим кораблям з осо- бами, які хотіли би покинути Порт-Артур, зни- щать щогли і вітрила та оставлять серед моря на жертву судьби. Дух і настрій в війську Порт- Артура є знаменаті; горожани міста вступили в ряди воюючих. — Köln. Ztg. доносить з Влади- востока, що тудя стягають ся зі всіх сторін си- бірські війська. Задля браку місця будують нові бараки і кватерують в приватних домах. Припу- скають, що Япанці по занятю Порт-Артура уда- рять на Владивосток (?). Се дуже некритичне припущене, бо по евентуальнім упадку Порт-Ар- тура Япанці передовсім мусіли би зеднати свої сили против Куропаткина, а не розбивати їх знов аж до далекого Владивостока.

На морі.

Порт-Артур знов здобув — тим разом ко- респондент Local Anzeiger-a, який з самого Пе- тербурга приносить сю певну вість, що кріпость находить ся вже в руках Япанців. — Після Ті- тез-а еще так далеко не дійшло, але ситуация в Порт-Артурі розпучлива. Япанці візвали крі- пость до капітуляції через капітана генерально- го штабу Яноку, який під ослоною білого пра- пору удав ся до пристани. Побіч візваня, капі- тан зробив пропозицію, щоби позволено вийти з кріпости цивільному населеню. Ген. Стесель має дати нині відповідь. Про дальшу судьбу ро- сійської ескадри нема жадних вістей з япань-

скої сторони; отже видко, що они таки перерва- ли бльокаду і находять ся в дорозі до Владиво- стока. З Токіо стверджують навіть, що «Нови- кови» (якого проголосили вже затопленим), уда- ло ся правдоподобно, мимо зусиль адм. Камиму- ри, висмикнути ся і доїхати до Владивостока. «Аскольд» не чув ся в силах, задля uszkodжень, доїхати до Владивостока і набравши угля в Чін- тав, поїхав до Шангаю, де найправдоподобійше буде розоружений. Капітан судна і 10 моряків убитих, 4 офіцирів, 15 моряків тяжко, а 29 лег- ко ранних. — В справі «Рішительного» Росія вручила через свого конзуля ноту до китайско- го правительства з енергічним протестом против поведень китайських властей в пристани Чіфу супротив япаньского нападу і зажадала досить- учиненя, а передовсім здеградованя китайского адмірала в Чіфу за те, що позволив Япанцям загартати розоружений російський корабель.

НОВИНИ.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат. Прео- браж. Господ.; рим. кат. Бен'їни. — В суботу: руско кат. Дометія, Пульхері; рим.-кат. Стефа- на кор. — В неділю: руско-кат. Еміліяна, Леон.; рим.-кат. Іоанни Фрем.

— Нині як в день роковин цісарських народин відправлено у всіх трех львівських катедральних церквах торжественні богослуженя в присутно- сти представителів всіх властей. На янівських оболонях відбуло ся богослужене для цілої за- логи військової, а по богослуженю дефіляда війск перед командантом корпусу ген. Фідлером. Вча- сним ранком чотири військової музики граючи переходили улицями міста, а з цитаделі дано по 5 год. рано 24 гарматні стріли. Поолудни відбуває ся у намісника галевий обід для пред- ставителів всіх властей, підчас якого намісник внесе тост на здоров'я і многі літа Монарха, а на цитаделі обізвуть ся в тій хвили 72 гар- матні стріли.

— С. Ексц. Митрополит Шептицкий був дня 16. с. м. в Перемишлі. З залізничого двірця поїхав ВПреосвященный до єпископскої палати, де его привитав Преосв. Єпископ Чехович і крилоша- ни. Опісля С. Ексц. Митрополит звидів богату капітульну бібліотеку, по якій опроваджував его бібліотекар о. крил. Подольський. В бібліотеці вибрав Владика книжки, які відносять ся до історії Чину св. Василя Вел., над якою працює від кількох літ. Вечером повернув ВПреосв. Митрополит до Львова.

— Артист маляр Іван Труш повернув вже з Криму, куда їздив по одержаню краєвої стипен- дії, на артистичну прогулку. П. Труш приладив на Кримі збірку студій, головно ілюстрацій до кримських сонетів Міцкевича. Вистава тих праць п. Труша буде отворена в перших днях вересня в новім льокалі Товариства шук красних в бу- динку промислового музею у Львові.

Денис Угнівець.

Діточі сні.

(Дальше).

— Гов!... — бричка станула. Коні форка- ють та обскубують приханцем ароматичну тра- ву, вимахують стриженими хвостами та обганя- ють докучливу муху.

Пані (я не знав, що се була нянька, я звав єї все панею) позсаджувала павичів. А я... гоп... і на землі.

Бігаємо, кричимо, одво дуще другого. Ка- чаємо ся по мягонькій мураві... кидасмо бальо- никами.

Змучились. Нянька виймає чорну, скріяну скринку. Розкладає їду на білій, сніжній скатер- ті, розстеленій на пухово-мягонькому атласі трави і моху. Імо з дитячим смаком. Я перший раз їв панські ласощі.

Якась збитущечка-пташка весело переска- кує з галузки на галузку, облиту лагідними про- міннями заходячого сонця. З цікавостію дитини приглядаєсь нашому підвечіркови.

Золота, сонішна куля злегка блідла і біль- шала, матуючись рум'яними хмарочками.

Вечеріло. Візник припрягав коні. Ми стали збирати ся домів.

— Ану, Іванку — просив мене рочком старший Дзюньо — забавмо ся ще в коний.

— А хто буде конем?... Я ні!...

— Ні, ти мусиш, бач я в черевичках, а

коні не бігають обути. Ти будь конем, бо ти босий...

Я не спротивляв ся його виводам. Дитя- чим, малим розумом годив ся з його переконаня- ми. Він мав правду за собою. Одначе я чув, що я чимось «нищий» від Дзюня, а чим саме — не вмів второпати. В моїй білявій, розковданій головці родила ся перша рефлексія: чому я «нищий» від нього?... Майже зі слезами в очах пятав я себе: чому мені татуньо не куплять таких черевичків, як Дзюневі?...

— Коні не мають черевичків...

— Вію, вію!... — віював паняч та смагав мене тонесеньким ліциновим прутиком...

— Вію!.. вію, косо!...

І я забув на черевички, на болючі удари, на слози, на всьо — на цілий сьвіт. Я був ко- нем, веселим конем... бистрим, босим конем... Кидав головою на всі боки, підносив високо почорнілі, подрапані ноги... І...гі...гі... і...гі...гі... Ку- сав та гриз патику, котрим пахомстав мене Дзю- ньо. Хомстало крутіло ся між зубами, аж кров текла з уст.

Візник-паняч цьвякав по моїх лідках — а я скакав — так скакав... Страх, як весело мені було... і...гі...гі... і...гі...гі...

Бричка стояла готова. Підручний кінь дер нетерпеливо густу мураву, стриг ухами. Другий обгризав галузку орябини молодой.

— До брички! — закомандувала нянька...

По хвили бричка мчала, полишаючи за со- бою деревину і наші веселі сьміхи, що десь по- губили ся між пахучим листем і м'ягким мохом. Від ліса віяло холодком. Сонце вже давно ско-

тило ся за ліс і лягло відпочивати. Диркачі диркали. Переполохана ворона гуркотом воза і тупотом кінських копит закралака і цезла в те- мних, густих верхах ялиць. Було чути лиш ло- потане крил о галузе і губячий ся гомін в те- мній дали ліса... Я сидів біля Дзюня лице в ли- це Мані. Нас оповівав вечірний сумрак...

Ми сьміяли ся. Дзюньо оповідав, як то він стане колись великим паном генералом, міні- стром навіть... як він купить собі білого коня, білішого ніж молоко, золоті уздечки... як гордо буде їхати... всі люди будуть дивувати ся йому... як він зробить мене своїм адіутантом, таким самим, як намальований в його книжочці з о- бразками, що ді-тав на іменини від своєї бабу- ні. Я буду обутий в чоботи з високими, лиску- чими холявами і буду в кабаті з золотими гу- зиками. Або ні!.. Ліпше він подарує мені свого білого коня, а собі купить чорного, як саджа з білим серцем на чолі...

— А я, Іванку, перевяжу тебе рожевою лентою, — додала з повагом Маня. Так буде красше, ніж той ремінік...

— А диві!.. диві!... що то? — закликав трохи переляканий Дзюньо, вказуючи рукою ве- лику, повну, чорну кулю місяця, що велично викочувала ся на небо із за ліса.

— Може то сонце пробудило ся і не хоче спати? — завила Маня.

— Се місяць, відповіла нянька.

(Конець буде).

— **3 тов-а „Сільський Господар“** в Олеську одержують до поміщення отсю заяву і поучене: Богато людей, хотів не суть членами тов-а „Сільський Господар“ в Олеську, удають ся до товариства о інформації що-до ужитку штучних навозів, набути насіння та і в різних справах господарських. Сам признають они потребу господарського товариства, а в практиці не хоче ся їм вписати в члени, щоби відтік товариство самим числом могло поважно компетентним кругам представити ся та на сій підставі зажадати допомоги на вандрівних учителів, та щоби нас не відселили до немилих і нещирих спільників. Чей 2 корони вкладки не така то велика сума? Заявляє ся проте, що тов-о „Сільський Господар“ в справах вище згаданих не буде нечленам відповідати. Примицая ся притім, що так штучні навози як і нові роди збіжжя на засів продає спілка господарська в Перемишлях, де за 30 с можна також дістати брошурку о штучних навозах. Тимчасом най послужити така норма: 1) На сіліно не можна без ризику уживати перших ліпших навозів. 2) Кістяні навози уживати можна на глинках. 3) Мінеральні суперфосфати лише на тяжких ґрунтах безпечні. 4) Пісок потребує повного навозу, т. є азоту, квалу фосфорового і потажу. Азот дає ся через зелені погної або салітру, квал фосф. в томасині, а потаж в каїніті (для безпеченства аж в зимі). 5) Хто не знає яких навозів ужити, може всюда без ризику ужити томасини. 6) Сам каїніт мало помагає, а розсіяний не в своїм часі, шкодить.

— **„Сокол“ в Гряді** під Львовом відбув минулої неділі курс пожарний під проводом відпо-ручника „Сокола“ у Львові д-га А. Будзівновського. До вправ стануло дуже мало, бо ледви 15 Соколів-селян. Зразу мале кільце видців росло чим раз більше так, що при кінці вправ вилягла на майдан велика товпа народа, щоби придивити ся ще ніколи до тепер невиданим вправам. Межи видцями найбільше число стали новили дівчата та жінки, хоч не бракло також і старших господарів. Решта не брала участі в так потрібній для села науці, бо місцевий парох „маститий“ не узнає потреби „Сокола“ та нічим до его розвою не хоче причинити ся. Основане „Сокола“ в Гряді є отже впливом самородного розвою тамошнього селянства і становить кра-сний доказ признання для праці „Соколів“ в краю і маємо надію, що власте в виду незвичайно трудного положення молодого товариства, матерний „Сокол“ уділить ему належної ошкі, щоби не дати ему загинути під ошкою наших „маститих“. На курс до Гряді прибули яко го-сті також двацять Соколів зі своїм головою і начальником стягу в Грибович.

— **В гімназії в Бучачі** було в минулім шк. році класифікованих 480 учеників. З того було римо-католиків 197, гр. католиків 149, мойс. віро-сн. 135 і 1 караїт. До польської народности призначало ся 330, до рускої 150 учеників. Класифікація випала досить лихо: першу класу з відзначенням одержало 27 уч., першу класу 330, другу 45, третю 27, поправку 44, а 4 учеників має зложити доповняльний іспит.

— **Для Стрийщини.** Нові вибори до повітової ради в Стрию відбудуть ся з сільських громад дня 12. вересня (7 членів), з міських громад дня 14. вересня (10 членів, з того Стрий 9), з групи найвище оподаткованих промисловців і торговельників дня 15. вересня (3 члени), а з більшої посілости дня 16. вересня (6 членів).

— **„Селянська бурса“** у Львові прийме бідного ученика з рускої гімназії з VII або VIII класу яко настоятеля бурси за цілковитим безплатним удержанем. Рефлектуючі звольте віднести ся письменно до 25. серпня до п. Івана Стровського, управителя школи в Збоїсках, почта Львів-Підзамче.

— **Про ген. Келера** доносили недавно тому вшепольські дневники, що се був шияк і розпусник, який будучи губернатором в Екатеринбургі, нагайками казав розганяти страйкуючих робітників, а сам гуляв по місті з кокатами в нетверезім стані. Теперже-ж анекдотують его для себе на взір Курокого, бо ось що подають про его походжене: Полковник Тимкевич подає, що погубний ген. Келер дуже близько стояв знатних польських родів і був з ними споріднений. Ген. Теодор гр. Келер був сином Едварда, начальника б. комісії внутрішних справ в Польській Королівстві за часів маркграфу Велькопольського. Через матір, походячу з сербської родини Рижичів, осілої на У-кряїні, був спокрівнений з домами Радивилів, Любомирських, Чапових, Цехановецьких, Плятерів, Хоткевичів; бо гр-ї Келер уродила ся з Жевускої, каштелянки вітебської, сестри Генриха Жевуского. Сестра его матери була за Петром гр. Цехановецьким, маршалком вітебської шляхти, а сестра вітця за Генриком гр. Зиберг-Плятером з Інфлянтів. Генерал удержував близькі відносини з посвояченими польськими родами і говорив незалежно по польски.

— **Пожари.** В Хирові згоріло дня 16. с. м. 5 до-мів. Огонь вибух в ринку о 5^{1/2} год. рано. — В Лисци, богородчанського повіта, згорів дім А. Фагельмана вартости 600 К. — В Хотинці,

яворівського повіта, згоріло господарство віта Крета з пасікою, вартости 6014 К. — В Задубрівцях, сянтинського повіта, знищив огонь дім Куриляків, вартости 2400 К. В Трійці, того са-мого повіта, згоріло господарство І. Костинюка. Шкода вносить 2000 К. — В Лаврикові, рав-ського повіта, згоріло кілька загород, вартости 6500 К. — В Пугачах коло Чесанова згоріли бу-динки Шніцера вартости 4.000 К. — В Березині, жидачівського повіта, огонь знищив 11 госпо-дарств, вартости 20.000 К. — В Лазах коло Я-рослава згоріло одно господарство. Шкода вино-сить поверх 1000 К. — В Лячку коло Добреми-ля згоріло 5 господарств вартости 10.000 К, а в Стараві дім Еви Зевко вартости 2.000 К. — В Звинячці долішнім, ліського повіта, згоріло 15 моргів двірського ліса в Тишанці і Грузевій того самого повіта згоріло також 12 моргів ліса. — В Прусинові, скарського повіта, погоріло 10 се-лян. Шкода вносить 11.470 К. — В Оришківцях, бобрецького повіта, згоріло господарство Лька Кендзьора, вартости 1600 К. — В Тишківцях коло Городенки знищив огонь 15 господарств. Шкода стоїть 25.850 К. — Бруні новім, чесанів-ського повіта, згоріло 30 моргів молодого ліса, вартости 3.000 К.

— **Смерть з поцілуя.** В Будзівні приключив ся перед кількома днями страшний випадок. Не-звичайно гарний, 17-літній панні Анії Борос, су-дженій одного молодого урядника, помер батько. Молода дівчина не могла розстати ся з дорогим сатьком і ледви єї відтягнуто від домовини, в якій она цілувала мертвого батька в уста і в чо-ло. Другого дня ціле єї лице спухло, а лікарі ствердили затравленє крови. По страшних муках дівчина померла, а другого дня по похоровах найдено на єї гробі застріленого єї судженого.

— **Пропаща спадщина.** В Шенанжоа, в Спол. Державах північної Америки, помер недавно поль-ський кс. І. Ленаркевич, родом з Росії, і полишив маєток 140.000 доларів. З причини, що помер-ший не мав ніяких кривних, то ся сума, на на-ші гроші поверх 650.000 К, перейде на власність американського правительства.

— **Повна затьма сонця в 1905 р.** В статі, ого-лошеній в червневім зошиті Popular Science Monthly проф. В. Камбель подає цікавий начерк приготувань до різних виправ в цілі оглядин тої затьми, та подає також начерк сучасного стану людського знання про соняшні затьми. Проф. Камбель представляє опісля плян переведення тих оглядин. Затьма, яка має бути дня 30. серпня 1905 р., повинна дати нагоду рішучого ствердженя, чи між сонцем, а дося звисним най-близшим его сусідом, Меркуром, є яка планета, чи ні. З математичних обчислень виходить, що є. Фотографічні знімки Перінеа підчас затьми сонця 1900 р. роблено при захмуренім овиді і лише з одного місця. Проф. Камбель радить фо-тографувати затьму сонця рівночасно з Лабра-дору, Іспанії, Тунісу і Єгипту. При тім він ра-дить ужити коронографів задля ствердженя, які зміни заходять в короні сонця при его затьмі.

— **Сон сказав правду!** Фармерови Джанови Сонбан, котрий живе в охресности Беті, в Спол. Державах, снуло ся недавно, що в лісі коло его фарми, находит ся закопаний скарб. Сонбан, яко розумний чоловік, не вірить в сні, та коли те саме приснило ся ему оводі по раз другий й то із всіми подробицями, почав шукати. По кількох днях глядана найшов дійсно 1500 дола-рів в старих французьких банкнотах з 1754 р. Гроші були закопані в місци означенім через сон і добре заховані. Річ очевидна, що фармер не може виміняти найдених грошей на долари, бо они не мають тепер вартости, але може по-тїшити ся, що сон сказав правду... Найдені банк-ноти відіслано на виставу до Ст. Люї, Ма.

— **Англія не прощає Сербії.** З Земуня доно-сять, що сербське правительство вислало шефа секції міністерства заграничних справ, Сіміча, до Лондону в довірочній справі, аби намовити англійське правительство до віднові свого по-сольства при сербськім дворі. На те англійське правительство відповіло, що нема й бесіди про віднову посольства, поки Сербія не видалить з урядових становищ тих урядників цивільних і військових, що брали участь в убиттві короля Александра. При тім англійське правительство заявило, що має дуже точний опис цілої події.

— **Як найліпше прятати масло?** Найліпше прятати масло в таких камінних горшках, що їх до нічого иншого не вживаємо. Такі горшки треба перед тим, нім пряхемо в них масло, до-бре виполокати горячою содовою водою, а від-так ще витерти содею. На спід горшка посипа-ємо жменю соли і тоді набиваємо горшок тве-рдо маслом, аби в нім нігде не було порожного місця. Зверха зарівнуємо масло гладенько і при-криваємо куском вохкого полотна, яке завсїгди треба намочувати в солоній воді, аби було во-хе, бо тоді масло не зіпсує ся. Так спрятане масло може довго утримати ся свіжим, але треба тримати горшок деє в холоднім місци, а полотна належить від часу до часу виполокати в студеній воді.

— **Зеліничі урядники.** в числі кількадесятьох, ставали оноді в Сеґедині перед карним трибу-

налом, обжаловані о зломанє урядничої присяги через участь в памятнім зеліничім страйку на Угорщині. Трибунал орік, що зеліничі урядни-ки є приватними урядниками і можуть страй-кувати, тому увільнив їх від вини і кари.

— **Пожар театру.** В дільниці Галата в Цар-городі, з причини трісненя лампи нафтової, ви-бух пожар в малім театрі. Найперше заявили ся оноді деревляні сходи, що вели на улицу, то-му серед публики, присутної на представленю, повстала страшна паніка. Більше як 20 осіб за-душено на смерть, дотепер однак не стверджено докладно жертв катастрофи. Театр згорів до гла.

— **Ліченє золотом.** Безперечно, що найуспішній-ше і найлекше можна лічити золотом біду, але его а радше хльориду золотого уживають в Англії та Америці до ліченя алькоголіків із стра-шного налогу, який занепадує ціле їх житє і долю їх родня. Після опису д-ра Bockwella Fepp-a те ліченє основує ся на встриканю ін'єкцій д-турини, атропіни або стрихніни і на заживаню ліку, що має ось такий склад: хльорид золота ($\frac{1}{2}$ гр.), хльорид амоніюму (1 гр.), альоїн ($\frac{1}{2}$ гр.), Fxtractum biburni (10 крапель) і Tinctura cinchonae (40 крапель). Сей лік заживає ся що дві годни в день і в ночи. Якби хорий по пяти днях ще забаг алькоголю, який єму дають під руки, тоді до того ліку додають ще Iresacanthin. Рівночасно йде ліченє гідропатичне і перекону-ване лікаря й доглядачки. Кажуть, що на цілко-вите виліченє недужого треба чотири а найбіль-ше шість тижнів. Ся метода мала вже вилічити 69% недужих. В Австрії і Німеччині лічать аль-коголіків инакше, не придержуючись американь-ської методи.

— **Підсонє Манджуриї** відгриває в теперішній війні Японії з Росією дуже важну ролю. Европей-ці крім Москалів знають дуже мало про Ман-джурию а так само про єї підсонє. Тому годить ся записати декілька заміток про пори року в Манджуриї, які подає очевидець професор Ган. В марті і цвітні — каже проф. Ган — віють в Манджуриї сильні і острі вітри від заходу і приводять вохкість та снеку. Зима кінчять ся там з мартом. Землю, ще по трохи замерзлу, починають тоді управляти, а при кінці цвітня засівають рілю. В маю починає ся літо. До жнив беруть ся люди з кінцем червня, а в половині липня вже по жнивах. До кінця червня рідко коли падуть дощі, а воздух є звичайно чистий, небо незахмарене. При кінці липня і з початком червня спека доходить до свого вершка, почім настає час снєки і бурі. Однак дуже часто па-дуть тоді зливні дощі цілими тижнями, земля пересякає водою, а ріки виступають з берегів. Найкрасшим місяцем є жовтень: небо чисте, спека зменшає ся, воздух свіжий, ростянність зеленіє і розвиває ся найбуйнійше. При кінці жовтня настають перші нічні приморозки. Зима наближає ся і від падолиста трєває до марта. В Мукдені бувають морози до—33°; в день мо-роз слабне, а сонце пражить часом як серед лі-та. В літі доходить горячо до 38°. В Нючвані вносить середна теплота—8-9° в зимі, а 23-8° в літі. Пересічна температура в цілім році вино-сить в Нючвані + 8-4° Ц.

— **Родимці!** Не забувайте на приватну жіночу семинарию у Львові, удержувану Тов-ом педаго-гічним і присилайте постійні жертви! Вишуй-тесь громадно в члени сего Товариства і впрі-вуйте залеглости. Вишове вносить 1 К. Прі-нумеруйте часопись для дїтві „Дзвінок“ і часо-пись „Учитель“, так щоби они могли при біль-шим числі передплатників стати на ще вишім щаблі і відповісти всім бажаням свідомих чи-тачів. Адреса касиєра: А. Алиськевич (ул. Коха-новського 15 Б.)

— **Дрібні вісти.** Нову міску торговцю уря-джено на пл. Госьєвского у Львові. — Намісни-цтво признало 500 К за помогою для погоріль-ців в Пискоровичах. — Нові 10-коровні банкно-ти випустять в обіг в падолисті або в грудни сего року. Будуть они прикрашені хорошою го-ловкою дитини, спортретованою з дочки кн. Ро-гана. — Страйк робітників в фабриці машин Е. Бредта і С-ки в Отині, покінчив ся ві втолик. — З многих міст Галичини доносять, що сего року мухи є много більше довиті, чим в попе-редних роках. Належить проте їх стеречи ся, а головню дбати про те, аби не множили ся в по-мешканях. — З Тернополя доносить відомий N. fr. Presse, що оноді прибув там відділ росій-ських дезиртирів в числі 25 рядових і каїтан. Каїтан мав дати кождому з дезиртирів по 20 рублів на цивільну одіж, а салдацкі мундирі мав вислати до Росії. З Тернополя мав каїтан поїхати до Відня, а прочі дезиртири розійшли ся по селах на роботу. — На стації Галиця коло Кракова переводять на російській к-морі дуже строгі ревізії особисті, передовім у моло-дих людей.

Русини! Памятайте на українську бур-су в Новім Санчі.

Телеграми

з дня 18. сернія.

Карльсбад. Цар відіхав звідси вчера по-полудни до Ішлю. На дворці працює монарха з ентузіазмом.

Будапешт. Палата угорських вельмож прийняла цивільну лісту і бюджет на 1904.

Софія. Сегоднішні маневри в Болгарії мали відбутися на турецькій границі. Однак князь відкликав маневри, аби не давати Туреччині причини до непорозуміння.

Клермон Ферран (Франція). Правительственный комісар прибув, аби замкнути монастир Уршулянок в сусідній місцевості Амбер. Однак зібране населення побило комісара і жандармів. Комісар утік і доніс міністерству внутрішніх справ про сю подію.

Надіслане.

Др. МIRON Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

ПРОФЕСОР Русин, приймає на ставцію середніх або народних, з цілим удержанем та наукою. Зголошення: ЛЬВІВ, ул. Вибрановського ч. 3, II пов. 104(6—10)

— Краєва Рада шкільна апробувала слідуєчі видання Руского Бюро педагогічного на нагороду пильности і до бібліотек шкіл народних:

	(брошуров.)	(оправл.)
Оповідання для дітей	40 сот.	54 сот.
Оповідання Катренка	40 "	54 "
Оповідання Коцюбинського	40 "	54 "
Переклади Кримського	40 "	54 "
Дитячі оповідання, Мамини Сибіряка	30 "	54 "
Байки Пушкіна	30 "	54 "
Оповідання Марка Вовчка ч. I	30 "	44 "
Марта Борецька	40 "	60 "
На причах	30 "	44 "
Народні думи, д-ра Пачовського	40 "	60 "
Казки, гр. А. Толстою	40 "	54 "
Поеми, О. Кониського	30 "	44 "
Покарана лож, комедійка	20 "	34 "
Малій сьпіваник	20 "	34 "
Серед цвітів, комедія в 2 діях	16 "	30 "
Лис Микита, Гете-Франко	1 К	1 К 30 "
Перша катичка, Ярошинської	20 сот.	
Друга катичка, Ярошинської	20 "	
обі разом		54 сот.
Андерсен, Казки IV і V ч. б. частий разом опр.	50 "	2 К 90 "

Для шкіл виділових апробовано:

Дивні пригоди комаха, Сангвіна	48 сот.	75 сот.
Інститутка, М. Вовчка	40 "	60 "
Шекспір в повістках	30 "	60 "

Читайте!

Читайте!

Ново видане Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА коштує лише 2 корони!

Товариство „Просвіти“ бажаючи, аби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими вистисками, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських клевків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висплає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСВІТИ“ у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10.).

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4¹/₂ % листи гіпотечні
 - 4 % листи гіпотечні
 - 5 % листи гіпотечні преміювані
 - 4 % листи Товариства кредитового земского
 - 4 % і 4¹/₂ % листи Банку краєвого
 - 4 % позичку краєву
 - 4 % облігації пропінацийні і веліаки ренти державні
- Ті папери продаємо і купуємо по найточнішій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Найновіший твір

Л. ЛОПАТИНСЬКОГО ПАРАЦЯ

комедія в 3 актах зі сьпівами (з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним ювіальним гумором і жвавим діяльгом. Ся комедія збогачує знатно галерию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужків і панів, і тому ся комедія надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженням недотепю, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горюка у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

Братя Терціярі св. Франца

(у Львові, ул. Клепарівська ч. 15) займають, переважно в зимовій порі, убогих працею при виробі меблів гнутих із сирого матеріалу (огвбьовані, політуровані, вишлітані і складані). Ті меблі, старанно і тревало зроблені, продає ся по приступних цінах. В варстатах Братів Терціярів можна також направляти меблі. Меблі до направи або закуплені привозять і відвозять висилані вози або носять убогі діти остаючі в тім заведеню. (10—10)

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

ДО БРАЗИЛІЇ!

драма з галицького, еміграційного руху в 4 актах. — Ціна 80 сот.

«Діло» (ч. 53, з дня 7. марта 1898) писало в фейлетові про сю драму: Сам предмет цікавий і амальюване єго справді артистичне. Тенденція прехороша. Се здає ся одинока драматична штука у нашій літературі з так прекрасними гадками, з так похвальними змаганнями. Она може мати превеликий, корисний вплив перед сьм на наше селянство.

Ся драма надає ся на вистави по читальнях, тим більше, що справа еміграції є ще завсїгди у нас актуальною.

Набути можна в Ставропигійській книгарні у Львові.

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері виносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

В книгарні Товариства ім. Шевченка в книгарні Ставропигійській можна дістати отсі праці видані проф. д-ром Ів. Коначом:

- Будучність гімназий. Ціна 1 К.
- Партийна політика і морал. Ц. 50 с.
- Родинне житє (під розвагу руским «соколицам і паннам»). Ц. 50 с.
- Соціалїзм, етика і політика (під розвагу «старшим і молодим»). Ц. 50 с.

Три перші праці зладжені на основі творів професора берлінського університету д-ра Фрідріха Паульзена.

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБИЖЕ І ПАШУ

проти огнях шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пушлярних цінах паперах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

АГЕНЦІИ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агенції господарям, де єще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізій.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківскім; власпу провізії від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“ у Львові, ринок 10, в домі «Просвіти».